

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 25.—
 za pol leta " " 13.—
 za četrt leta " " 6·50
 za en mesec " " 2·20
 za Nemčijo celoletno " 29.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . K 24.—
 za pol leta " " 12.—
 za četrt leta " " 6.—
 za en mesec " " 2.—
 V upravlji prejemam mesečno K 1·00

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod.

Inserati:

Enostolpna petitrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v.
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primerei popast.

Poslano in rekl. notice:
 enostolpna petitrsta (72 mm)
 30 vinjarjev.

Izhaja:
 vsak dan, izvzemši nedelje in
 praznike, ob 5. uri popoldne.

Današnja številka obsega 6 strani.

V pravi luči.

»Slovenski Narod« je včasih odkritosčen in pokaže svojo pravo naturo, če ni več vstanj lagati in se hliniti. Takrat »Slovenski Narod« tudi pove, kar bi n. pr. tržaška »Edinost« nikoli ne povedala. »Edinost« enostavno umolkne, če naprej ne more. »Narod« pa se v takih slučajih katerikrat nalašč postavi, češ, kaj bom tajil, kar v resnici mislim. Tako je n. pr. včeraj kot odgovor na naše očitanje, naslovjeno na »Edinost«, zakaj ignorira imenovanje Slovenca za tržaskega škofa, odgovoril črno na belo, da bi bil tržaški Slovencem ljubiški škof kakor pa slovenski!

Glasilo slovenskih liberalcev je s tem svojim odkritosčnim priznanjem na en mah samo raztrgalo tisto mrene, ki jo imajo na očeh mnogoteri bolj nedolžni pristaši »narodno-napredne« stranke, ki ne vidijo, kako je liberalna narodnost skozi kozi piškava. Kdor se zdaj veselo poskoči, kadar liberalci začnejo tolci na narodni boben, ta je neozdravljiv za vse čase. Človek zdravih možgan in čutov more le stud obiti, kadar vidi liberalce odevati se v narodno parado. Ljudje, ki izjavljajo, da bi jim bil laški škof ljubši kakor slovenski, pa vendar se vedno na vsa ista kriče, da le oni čuvajo pristno narodnost, morejo samo še ničvredne elemente premotiti.

Liberalna hinavščina je vredna, da je jo z vsemi štirimi pribije. Ko je bil menovan za celovškega škofa Nemec dr. Kaltner, kakšno vpitje in ogorčenje je bilo v liberalnem časopisu! »Edinost« se je drla in za stavo kričala, Narod si je nebo in peklo privoščil, pasilo političnih zakonikov je ugašalo ciganski šunder. Mi smo dostenjajo odločno proti dejству protestirali, da je bil proti duhu kanoničnih določb menovan za škofa dostenjanstvenik, ki ne ume jezika slovenske manjšine niti njegovih potrep, liberalci so se pa v nas zaganjali, da smo preraholi in le iz hinavščine tako pisali. Prijemali so vlasti, Nemce, Rim in nas, češ, vsi podpirajo germanizem. In liberalnim bacom po različnih gostilnah so tekle elze iz oči, ko so videli liberalne veje tako krvavčareče na narodnih parikadah iz papirja.

Zdaj pa, ko je imenovan za škofa tržske škofije Slovenec, zdaj pravijo

brez vsakega sramu in pridržka, da bi imeli laškega rajši.

Ali predno je bil tržaški škof imenovan, kaj smo v liberalnih listih brali? Da mora na vsak način, naj se magari Vatikan potres, Slovenec priti na mesto dr. Nagla. Pribijali so, da je tržaška škofija slovenska narodna posest, v narodnem oziru za Slovence eminenčne važnosti, da se morajo laške in nemške nakane za vsako ceno preprečiti, apelirali so na poslance in tako »Edinost« kakor »Narod«, da ne štejemo drugih liberalnih listov, sta reklamirala tržaško stolico za slovenski narod. Naj bo Peter ali Pavel, samo da je Slovenec! tak je bil refren liberalnih bojnih pesmi. In liberalnemu filistru se je nevarno tajalo srce same ginjenosti, ko je bral te ognjevitve izraze narodne samozavesti liberalnih člankarjev.

Zdaj, ko je slovenski škof imenovan, bi bil taistim ljudem laški veliko ljubši.

Kako so se liberalni listi zavzemali za slovensko bogoslužje! Ljudje, ki jim je cerkev in bogoslužja toliko mar kakor Patagoncu višje matematike, so se navduševali za verske svetinje v glagolskem jeziku in za božjo besedo v cirilski abzuki. Kristusova vera je naenkrat v liberalnih listih zabljšala v vsem sijaju in gorje so klicali na tistega služabnika Rima, ki bi se predprnil položiti roko na narodne verske tradicije. Ko smo jim hinavščino očitali, češ, saj vam za glagolsko mašo ravno tako nič ni kakor za latinsko, so bili ogorčeni in dejali, da je slovensko bogoslužje v narodnem oziru velevažno. Dobro! Zdaj pa, ko so dobili slovenskega škofa, bi imeli rajsi laškega, dasi so preje vedno pisali, da je laški škof največje nevarnost za slovensko bogoslužje in bi je z enim udarcem uničil! Hinavci!

Kdo ne pomni, kakšen vik in krik je zagnalo liberalno časopisje, ko je prišel nemški sodnik v Ljubljano? »Edinost« kmalu da ni s črnim robom izšla, »Narod« je žalostno tulil vsak dan brez prenehljaja. Toda kaj pomeni sodni uradnik v narodnem oziru proti škofu! Nič in desetkrat nič! Slovensko ljudstvo trpi pod slovenskim sodnikom, če je krivčen, prav toliko kakor pod nemškim, če je ljudstvu sovražen, in slovenski sodniki, če so delali ljudem krivico, so naše kmete na denarju, poštenju in zdravju ravno toliko oškodovali, kakor tuji, in prav nič manj ne. Tisti sodni uradniki, ki so naše zadružništvo preganjali, so nam

v narodnem oziru bili pravtako nevarni kakor so nam nemški. Liberalci se za uradnike zato toliko vlečejo, ker gre vsa njihova politika za tem, da svoje pristaše h kruhu spravijo, narodni oziri so jim zadnji. Če bi bili liberalci res tako narodni, bi bili njihovi pristaši na sodnih mestih drugače postopali z našim kmetom, ki je jedro našega naroda, in vse drugače bi jim bil mar njegov blagor, kakor pa jim je v resnicu! Pa recimo, da je sodni uradnik res tako važna reč za narod, da je treba vse narodno delo le na to koncentrirati, da vsi liberalni juristi hitro avanzirajo — koliko bolj je v narodnem oziru važen slovenski škof! In ta je v resnici važen, ker je z ljudskim blagrom, napredkom in njegovimi potrebami vse drugače tesno zvezan kakor pa sodnik ali pa davkar ali podobno! Ljudska duša je takorekoč v rokah njegovega najvišjega cerkvenega dostenjanstvenika, kdo jo bolj pozna kakor on, kdo je bolj pred Bogom in svetom dolžan zanjo skrbeti, kdo ji more največ dobro storiti? Cerkev je bila in bo najmogočnejša zaščitnica slovenskega naroda in moči njenega vpliva na naše ljudstvo ne doseže nobenega druga naprava. Zato ni vseeno, kakšne narodnosti škofje zasedajo stolice v slovenskih pokrajinh in zato kaže vse kaj drugega kakor narodno čustvo, kdor si želi v Trstu ali kjerkoli drugod po Slovenskem za škofa tuja!

Nič ne bi človek rekel, če bi naši liberalci bili dosledni in bi rekli: Liberalci ali pa vsaj tuječ, naj bo potem, kar hoče, nam je ljubši kakor katoliški Slovenec, ker nam gre v prvi vrsti le za liberalne strankarske interese, ki jim Lah in Nemec ne more tako škodovati kakor domač človek. Toda liberalci to venomer taje; njihov »Slovenski Branik« kriči: Le narodnost in narodni blagor! ne strankarstvo! tako golči »Edinost«, tako tudi »Narod«, kadar smatra za umestno, ljudem peseck v oči metati. Tako lažnjiva je ta tolpa! Zato ne bo mogel narod biti nikoli zadosti hvaležen tistim, ki so to družbo potolklji in liberalizem v javnem življenju onemogočili.

Državni zbor.

Dunaj, 25. prosinca.

Proračunska razprava.

Prvo branje državnega proračuna je brez najmanjšega dvoma samo potrata časa. Včasih se je pri prvem branju proračuna razvila živahnata raz-

LISTEK.

S. L. Coloma:

Juan Miseria.

Povest. — Iz Španskega prevel E. T. (Dalje.)

Ko se je Salamanka nekoliko umilila, je nadaljevala Prepeluha prejšnji govor:

»Jaz sem toliko upala od te vražje ozdelitve; ampak jaz že nimam prave veče. Kaj pravite, kaj so mi zadnjič skli, da pride na mojega moža? ... farna cerkev sv. Mihaela ... In aj naj pa počnem ž njo? Še za prodanlico ni!«

»Blagor jim, ki imajo, botra; kdo podarjenemu konju na zobe gledal? boste malo izkupili, če jo poderete kamenje prodaste.«

»I s čim jo naj pa poderem, duša čanska? Z zobmi? je zarežala Prepeluha, ki jo je Salamankina ravnoščnost začela jeziti. »Seveda, vam je tako govoriti, vi si boste pa gotovo av droben košček urezali pri Lopeku, saj menda res!«

»Kako pak, ljuba moja, kdor kaj sa, lahko trosi, kdor pa nič nima, ki pa druge na posodo prosi, je

pa nima, naj pa na posodo prosi,« je odgovorila Salamanka, ki ji je dobro delo, da nevočljivo sosedo njeni prihodnje bogatstvo tako jezi. »Na-me pride hiša zdravnika Beniteza in pa vinoigrad zraven ... Ta-le papir tako pravi!«

In Salamanka vzame iz nedrij zgajen papir, na katerem ji je bilo res objavljen, da dobi hišo in vinoigrad na dan splošne razdelitve: papir je imel Lopezinkov podpis, spisan pa je bil prejšnji večer.

»Tako vidite, da jo znam pogoditi,« je nadaljevala Salamanka in vtaknila papir nazaj v nedrije. »In blagor vskemu, ki z mano drži; saj zato sem pa Lopezinkova tetata!«

»Pa nič več kakor tetata?« jo vpraša Prepeluha s porogljivim nasmehom.

»Kaj se vam zdi to malo?«

»Nikarte, nikarte, ženska! Zakaj kar Vi uganjate, to je že več kot preveč!«

»Jezes, kakšna ženska! Še ob dobro im me bo dela!«

»Le nikar se ne ogrevajte, Salamanka; saj ne morete izgubiti, kar ste že zdavnaj izgubili. Kar ste zdaj slišali, je že povsod znano.«

»Pojte no, pojte, saj vem, kje vas čevelj žuli,« jo zavrne Salamanka zelo srdita in postoji pri hišnih vratih, do

koder sta ravno prišli. »Sama nevočljivost vas je, da veste.«

In pljunila je v dlan ter slino s pestjo podrgnila, potem je pa pristavila:

Nevočljivost, nevočljivja!
Na mojem vrtu raste sliva,
Sliva dosti je rodila,

Ti ne boš pa nič dobila!«

»Hudik naj vas pobere, copernica starca; če bi inkvizicija! Še bila, bi vam bili že pokazali!« je kričala botra Prepeluha in kar nič ni mogla zakriti svoje nevočljive jeze.

Salamanka se je odpravila še tisto jutro k Benitezu. Piskrček s kosiom je pristavila na ognjišče, ogrnila je rutno in zaklenila stanovanje, potem pa se je napotila proti zdravnikovi hiši. Bila je precej v zadregi.

Benitezova hiša je bila majhna, toda edino zidan; imela je dve nadstropji. Obe okni v pritličju, na vsaki strani vrat eno, ste bili do polovice zakriti z zelenimi polknji, in tako prijazno in lepo sta se podali ob belem zidu, kakor vesel nasmech na obrazu petnajstletnega dekleta. Nad vrat je bil v prvem nadstropju balkon; bil je ves v cvetlicah, ki so rastle iz neštetih lonč-

) Posebno sodišče zoper krivočerce.

kov in se razrašcale po ograji balkonov in visele navzdol. Na vsaki strani balkona je bilo veliko okno z lepimi šipami in zagrnjeno z modrimi zavesami, drugo nadstropje pa je dobivalo svetlobo skozi tri okanca, ki so imela tudi zelena polkna.

Salamanka je zadovoljno gledala lepo hišo in je stopila v vežo, tlakano z modrimi in belimi ploščami. Predno je pozvonila, je še pazno pregledala dvorišče; bilo je ravno tako tlakano kakor veža in v vsakem oglu je bil postavljen za olepsavo lovcev grm v veliki leseni posodi. Na sredi pa je v marmornatem koritu veselo žuborela voda in škropila z bistro roso grmječe in rože, ki so bile okrog postavljene.

Ko je Salamanka pozvonila, se je prikazala na dvorišču dekla in vprašala, kaj bi rada.

»Z gospo bi rada govorila,« je dejala starka.

Služkinja je stopila v hišo; čez malo časa se je vrnila in poklicala Salamanko noter.

Sla je čez dvorišče in se pazno na vse strani oziral, kakor da misli hišo natanko prešudirati. Ko je prišla po marmornati stopnicah v prvo nadstropje, je stala pred priletno gospo, ki jo je zgoraj čakala.

in da je ljudsko štetje velikega pomena ne le za znanost, ampak tudi za razvoj javnega življenja in raznih važnih državnih zavodov. Zato je opravičena zahteva, da so podatki ljudskega štetja zanesljivi in dejanskim razmeram odgovarjajoča podlaga za vedo in državno upravo. Ako pa se ljudsko štetje vrši pod vplivom nečuvenega terorizma v politične in druge strankarske namene, podatki štetja niso resnični, za ogrožene in zatirane narode pa naravnost škodljivi. Neprijetne nam šolske oblasti se sklicujejo v prvi vrsti na ljudsko štetje, ako n. pr. Slovenci v obmejnih pokrajinah zahtevajo slovenske ljudske šole itd. Minister grof Wickenburg je naglašal, da se mora ljudsko štetje vršiti vestno in nepristransko. Minister je takoj izdal ukaz, da se morajo vse pritožbe natančno preiskati in dokazane napake popraviti.

Poslanec dr. Korošec je vložil interpelacijo zaradi novih nepostavnih dogodkov pri ljudskem štetju na Dunaju, ki so se izvršili nasproti dunajskim Slovencem.

Železniški odsek.

Poslanec Fon je včeraj v železniškem odseku predlagal, naj vlada pri trasiranju železnice Gorica—Červinjan skrbi za to, da se pri mostu v Pevni napravi postajališče s skladisčem. Novi železniški minister dr. Glabinski je v daljšem govoru razvil svoj program, ki je vzbudil mnogo pozornosti. Ko bodo zagotovljeno finančno pokritje, bodo predložili obširen načrt lokalnih železnic. Posebno je naglašal, da so tudi narodni prepriki vzrok neugodnih finančnih uspehov v železniški upravi. Ker se nam zdi to vprašanje velikega važnosti, hočemo o tem obširneje govoriti v posebnem članku.

Čuden davek.

Poslanci Zitnik, Verstovšek in tovariši so danes vložili na finančnega ministra naslednjo interpelacijo:

Zakon z dne 25. junija 1881, drž. zak. št. 62, ki določa poseben davek od žganja v trgovinah in gostilnah, v nobenem oziru ne ustreza svojemu namenu. Izvrševanje tega zakona večkrat naravnost pospešuje davčno nemoralno, ki jo država nezaslišano kaznuje. Na drugi strani pa ta zakon širi žganjarško kugo, ker je trgovina z žganimi opojnimi pihačami v zaprtih posodah prosta obrt. V mestih in na deželi se množe trgovine z žganjem. Vsak najmanjši pregrešek proti finančnim naredbam je strogo kaznjiv, finančna straža pa ima veliko neprijetnih sitnosti pri kontroli. Navzlid temu pijo žganjarji kar na ulicah, za vogali ali v prostorih, kjer trgovci ne more zbraniti.

Velik nedostatek zakona je nejasnost kvalifikacije, ali je prodaja žganja glavna ali postranska obrt. Za mnoge obrotne oblasti so pritožbe proti kvalifikacijskim odločbam na podlagi § 13. tega zakona le formalnost, ker ne vpoštevajo vseh stvarnih razlogov s potrebo natančnostjo in nepristrannostjo. Vsled tega se večkrat rešitve pritožb zavlačujejo na leta, finančna straža in razne instančne oblasti pa

imajo mnogo nepotrebne dela in pisarij.

Kričeče krivice se godé pri uporabi § 13., ali je točnega žganja glavna ali postranska obrt. V mnogih slučajih dočasa žganje komaj petino ali sedmino skupnega dohodka pri obratu, ker se dohodek od vina, piva in čaja ne upošteva, in vendar finančni organi vsled večletne prakse označujejo nadrobno razprodajo žganja kot glavno obrt.

Stranke večkrat ne morejo pri kontroli naznani natančnih podatkov o dohodkih, ker nimajo poslovnih knjig, ali pa tako zvanzi zaupniki iz kateregakoli vzroka ne izpovedo nepristransko. Posledica je, da so mnoge stranke brez svoje krivde nečuveno kaznovane za mnogo let nazaj.

V zmislu naredbe finančnega ministra z dne 2. julija 1881, št. 74, mora finančna straža neposredno nadzorovati žganjetoče vsaj enkrat v šestih mesecih. Pri tej priliki morejo finančni organi opozarjati stranke na mogoče prestopke zakona in na razloge, ki so merodajni za kvalifikacijo žganjetoča kot glavne ali postranske obrti. Na ta način bi se mogle mnoge stranke obavarovati velikih denarnih kazni, ki so jih večkrat nevedoma zakrivile.

Kaznujejo trgovca, ako prodaja žganje na drobno ali v nepravilno zaprtih steklenicah. Ker se mora ta davek vedno plačevati za šest mesecov naprej, je obrtnik že kaznjiv, ako je plačal davek samo 24 ur prepozno. Kaznjiv je obrtnik, ako je izgubil ali založil plačilno boleto in je ne more pokazati pri reviziji.

Ves ta »čudni« davek pa donaša državi le neznačne dohodke; za leto 1911. je v državnem proračunu iz tega naslova med dohodki vstavljenih le 2,319.000 kron. Država ima torej v vsakem oziru več škode nego koristi od tega davka; stranke imajo mnogo sitnosti, finančna straža pa nepotrebne dela. Ker je torej ta zakon v vsakem oziru, posebno pa v moralnem naravnost škodljiv, zato vprašajo podpisani:

Ali hoče gospod finančni minister čimprej predložiti zbornici načrt zakona, s katerim se bodo razveljavili ali pa vsaj primerno predragačil državni zakon z dne 23. junija 1881, št. 62, glede davka od prodaje žganja?

V bančnem odseku

je govoril včeraj dne 25. t. m. poslanec dr. Krek. Prej ali slej bomo prišli do gospodarske ločitve z Ogrsko brez naše krvide in ž njo tudi do ločitve skupne banke. Naša dolžnost je pa do istega časa tudi zahtevati, da se z našim združništrom ne bode slabše postopalo kakor z ogrskim. Banka pa sedaj ne vzame menic od naših zadruž. Na Tirolskem imamo zadruge z obrestno mero 3 1/2 %, v Galiciji do 8 %. Vsled tega so zadruge popolnoma izročene bankam. Cenzorji se ne jemljejo iz vrst kmetijskih strokovnjakov in na to bomo se prišli pri podrobni debati. Nazadnje stavi predlog, da se z ozirom na razmere na Ogrskem debata odgodijo do trenutka, ko bodo tudi tamkaj prišle razprave o bančnem predlogu v tok.

X X X

ne zahteve Salamankine. Ta je ravno bral svoj časnik, kakor navadno po zanjutku. Šel je ven k stariki in jo je govoril s prav neprijetnim obrazom: »Kaj imate tukaj iskat?«

»Jezes, kakšne manire; saj vas nisem prišla ničesar prosit.«

»Ravno zato obrnite se na desno in ven se poberite! Tam so vrata!«

»Bog pomagaj, kakšna politika!... Ali veste, s kom govorite?«

»In tudi ne maram vedeti!«

»Torej, da veste, jaz sem teta svojega stričnika . . .«

»Verjamem.«

»In moj stričnik je klubov predsednik in republikanci ga varujejo kakor punčico v očesu.«

»Sporočite mi, kadar ga obesijo.«

»Molči gobec ti nemarni!« je zavpila Salamanka, ki jo je zdravnikova beseda ujezila. »O mojem stričniku se govoriti s klobukom v roki.«

»Zenska, mene bo potrežljivost minila; če ne greste po stopnjicah, boste šli kar čez balkon.«

»Pa se mi ne ljubi iti, jaz sem tukaj na svojem,« je vpila Salamanka in se posadila na klop. »Poje no, kakšen človek, kadar usta odpre, pa zazija, kakor da misli cel hlebec pogolniti... A, kako pak, na pravo ste naleteli, in če stričnika pokličem — — —«

»Poje se solit vi in vaš stričnik, sleparja; grem po policaj!«

»Kar poje, saj me bo kar surovo snedel ta policaj. Pazite, da ne pride narobe in da ne boste to noč še vi vječi spali; hvala Bogu, škrici so že do gospodarili!«

»Jaz vas ne razumem,« je gospa nazadnje spravila iz sebe, »grem moža oklicat.«

In šla je po zdravniku, ne da bi čakala odgovora, ter mu je suorocila čud-

Včerajšnja razprava.

Po Wastianovih klobasarijah so govorili še: načelnik »Poljskega kola« Lazarski, ki napove, da bodo Poljaki državi tudi v bodoče dovolili, kar ji gre, a da prejkoprej zahtevajo kanale in je končal s prikrito grožnjo, da si pridrže Poljaki proste roke. Rusin Lewiczy naglaša, da so Rusini v opoziciji. Rusinsko vsečiliško vprašanje počiva kljub vsem obljubam. Krščanski socialec Wohlmeier je zahteval, naj se više obdavčijo veliki kapitalisti. Sejo so zaključili ob 5. popoldne.

Češki radikalci

so sklenili, da bodo glasovali v skupni seji češkega kluba proti nameravani izpremembi pravil, s katero se namevara Kramářu omogočiti vstop v predsedstvo. S sedanjo taktiko proti Běnerthu češki radikalci niso zadovoljni in zahtevajo, naj se obnovi »Slovanska Unija.«

Holandske ulrde.

Holandski zbornici je bil predložen zakonski načrt, ki zahteva 40 milijonov za obrambo morske obale in ojačanje vojne mornarice. Ta predloga ni našla samo živahnega odpora pri poslancih, naklonjenih Angležem in Francozom, temveč je zbudila tudi na Angleški samem precejskih skrbci, zlasti ker se v Londonu misli, da tiče za to zakonsko predlogo zopet nemške intrige. Vse pereče vprašanje, ki daje toliko povoda časopisu in zlasti angleškemu za dolge članke, tiči v tem, da hoče nizozemska vlada utrditi vlissinsko pristanišča, ki leži ob ustju Šelde, da bi mogla bolje varovati nevtralnost Holandske v slučaju angleško-francoske-nemške vojske. Od nemške strani se povdarja, da nameravano utrjenje mesta Vlissingen, ni naperjeno niti proti Belgiji, še manj pa proti Angleški ali pa za Nemčijo; temveč se bo to zgodilo samo za nacionalno varnost Holandske. Na Angleškem so seveda drugega mnenja. Angleško časopisje trdi, da hočejo imeti Nemci vojno, ker so nanjo pripravljeni ter tudi ne morejo drugače, ako se hočejo rešiti finančnih težkoč. Iz strahu pred Nemčijo in njeno bojevitostjo se je torej odločila Holandska utrditi svojo obal, da bolje varuje nevtralnost. Utrditve pristanišča Vlissingen ni ničesar drugača kot prikrita grožnja Nemčije Angleški. Oficijozna Belgija, ki živi v zelo debrilih odnosih s Holandsko, bi najraje vso zadevo prezrla. Toda prijatelji Francozov, ki jih podpira Nemcem sovražno časopisje, so že skrbeli za to, da je postala cela zadeva bolj zapletena. Od te strani se namreč izjavlja, da se z utrditvijo vlissinskoga pristanišča krši konvencija, ki je bila sklenjena leta 1839. in ki jo je tudi podpisal holandski kralj Viljem I. Ta pogodba ne garantira Belgiji samo neodvisnost, temveč omenja tudi možnost, da se morejo zavzeti za koristi Belgije tudi druge države, v slučaju da se skuša kršiti nevtralnost Belgije. To pa v bodoče ne bo več mogoče, ako se bo utrdila spodnja Scheldă. Francoska, ki igra tako rada protektorja Bel-

gije, bi v slučaju angleško-nemške vojne kot angleška zaveznica zasedla ustrežno Schelde pod kako pretvezo, kakršnih se v slučaju vojne dovolj najde, ter bi Nemčija tako postala nevarno ogrožena od te strani. Nemčija bi moral cepiti svoje vojne moći ter postaviti del vojske napram Francozom. Nevpraševalo bi se v takem položaju dosti po nevtralnosti Belgije, zlasti ker bi jo že v tem slučaju prekršila Francoska in Nemčija bi morala postaviti svoje vojake ob holandski Scheldi, da se izenačijo vojne moći. To bi bil seveda casus belli za Francosko, kar bi bilo le v korist Angleški. Stroške vsega boja, blokiranje, obstrelovanje Scheldinega obrežja bi morala trpeti v tem slučaju samo Holandska kot nevtralna oblast. To čuti tudi Holandska ter hoče tudi utrditi vhod v Scheld, Vlissingen, da se zavaruje proti vsem slučajnostim, s čemur pa se seveda precej onemogočijo angleške in francoske vojne kombinacije za napad. Zato je tudi toliko pisarjenja po angleških in francoskih listih, a nič manj v nemških. Na Angleškem tudi trdi, da se z utrjenjem vlissinskoga pristanišča krepiti le varnost Nemčije, kar je tudi v prid osovraženi trozvezzi. Na Francoskem pa se trdi, da je utrditev Vlissingen identična s pristopom Holandske k trozvezzi. Take kombinacije so malo preveč drzne in gotovo je, da trozvezzi pri utrjevanju Schelde nima ničesar opraviti.

Spor o utrditvi Vlissingena samega je vedno hujši. Vsa zadeva se slike zdaj tako-le: Nizozemci hočejo utrditi Vlissingen. Angleži in Francizi pa dolže Nemčijo, da je ona vplivala na Nizozemsko, da naj utrdi Vlissingen. Francoski ministri predsednik Pichon hoče poizvedeti pri drugih vladah, če se ne prekrši z utrditvijo Vlissingena mednarodna pogodba iz leta 1839, ki zagotavlja nevtralnost Belgije in reke Schelde. Nemci trde, da so Angleži in Francizi izprožili vso stvar zato, da zopet utrdi zvezdu Rusije, Francije in Anglije, ki se zadnje čase krha Nizozemska vlada se pa na to ne ozira in jo je že predložila zbornici z izjavo, da odstopi, če ne bo sprejeta. Prizadetim velevlastim je pisala, da si v notranjosti nizozemske zadeve prepove vsako vmešavanje.

Hrvaški sabor.

V večerni seji 24. t. m. se živahnemu razpoloženju ni poleglo; vsled pričakanja med poslanci se je seja začela še-ljubljana ob 7. uri. Predsedoval je Papratovič.

Predsednik predлага, da se odklopi nizozemska delegacija izroči odseku ad hoc. Proti govoril Pribičević. Ban Tomšić izjavlja, da koalicija mora sprejeti peštanske mandate, zlasti poslane Modrušan, ki da je bil le vsled volje in pomoči vlade izvoljen. Seveda je odgovor buka in hrup. Razni govorniki govorile za in proti predsednikovemu predlogu, vmes pa se očita koalicija, da so morali vsi njeni poslanci podpisati reverz. Koalicijski poslanci izjavljajo, da je to laž in da so le vsi poslanci obvezani k solidarnosti. Končno vstančnik Supilo in izjavlja, da reverz res obstoji, kar so mu povedali štirje poslanci, katerih bo imenoval v odseku. Ponovno hrup. Budisavljevič reverz pod častno besedo zanika. Poslanec Modrušan odgovarja banu in vpraša, kako vendar je smel ban vplivati na volitve, ko je moral skrbeti za čiste volitve. Ban reči, da reverz res ne sme nizozemci zahvatiti od poslancev in da nizozemski postave pri volitvah.

Potem se glasuje in z večino glasov sklene vzetje izjavo o odklonitvi peštanskih mandatov na znanje, vendar pa stvar izročiti odseku ad hoc, kateri sklene, ali morajo delegati mandati sprejeti ali ne. Hrup pri koaliciji. Odsek se je nato takoj izvolil.

Nato poda dr. Anton Radić izjavo, da odlaga mandat v Dugemselu in obdrži onega Velike Gorice. Po 9. uri je seja zaključena.

Prihodnja seja 25. t. m. se otvorita ob 11. dopoldne; vlada s Tomašičem na čelu navzoča. Predseduje Papratovič, ki ga kasneje nadomesti podpredsednik Superina. Po običajnih formalnostih pridejo na vrsto razne interpelacije: o prepovedi živinskih sejmov volivnih nepravilnostih pri komitativnih kongregacijah in o razmerah v imovini občini Nova Gradiška. Odgovarja ban in podban Chavrak ter se interpelanti z odgovori zadovolje. Ob poluri popoldne se odredi premor.

X X X

Med saborsko kvesturo in časnarskimi poročevalci je došlo do ostrga spora, ker dr. Salvati ni dovolil predpisov interpelacij in je sploh jako ne naklonjen časnarskim zastopnikom.

Dnevne novice.

+ **Iz Slovenskega kluba.** Dunajski listi poročajo, da je imel Slovenski klub daljšo sejo, v kateri je poročal načelnik dr. Šusteršič o političnem položaju. Gleda na to, ker parlamentarna komisija še ni končno sklepala o predlogih glede na stališče nasproti vladni glede na politična vprašanja, klub še ni sklenil, kakšno stališče da zavame v sedanjem položaju.

+ **Glavni deželni železniški odbor.** Jutri, dne 27. januarja, ob 4. uri popoldne se vrši seja glavnega deželnega železniškega odbora v deželnem dvoru. Poročal bo deželni glavar o dosedanjem razvoju železniške akcije. Določili se bodo potem primerni sklepi za pospešitev te prevažne zadeve.

+ **»Rdeči Prapor« in naši poslanci.** Včerajšnji »Rdeči Prapor« se hoče nekoliko ponoviti iz naše delegacije, češ, da je politika dr. Šusteršiča dosegla do mrtve točke. Omenja tudi, da je žalosten konec te politike razumljiv, ker nima nobene smeri in tudi nobene doslednosti in da bodo volivci draga plačevali svojo nepremišljeno, ker so jih leta 1907 tako triumfalno izvolili. Lahko rečemo, da ni slovenska delegacija še v nobenem zasedanju, od kar parlament obstoji, igrala tako velike vloge, kakor jo je ravno dosedanja. In če ne bi naša delegacija drugega storila kakor to, da je jugoslovansko vprašanje za velik korak naprej spravila in izsilila, da se rešitvi tega vprašanja od strani parlementa isto važnost pripisuje, kakor drugim sličnim zadavam, je veliko storila. Cilj naši politiki je že dan; kako ga bo stranka dosegla, to je pa stvar naših poslancev, ki bodo že pravo pot našli. Veliko bolj na mestu bi bilo, ako nam bi »Rdeči Prapor« kaj napisal o politiki socialnih demokratov, ki je tako zmešana, da se Bogu smili. Veliko besed in papirja, pa nobenega uspeha. Tako zmedenih in konfuznih ljudi, kakor so socialisti demokrati, ki vsako leto svoj politični voz drugam »zašajtajo«, zlepa ni dobiti. O slovenski socialni demokraciji ne govorimo, ker o ti pravi »Naprej«, da gre zmerom bolj nazaj. In s takimi, ki so na potu politične smrti, je treba imeti sočutje.

+ **Tavčarja in Trillerja napada** »Slovenski Narod« s tem, da pisari o »politični svobodi«, katero Ribnikar razume na poseben način. Zakaj neki nista svoj čas smatrala Tavčar in Triller Ribnikarjevih izbruhov za »politično svobodo in «politično pravico«, ampak sta Ribnikarja — tožila. Čudno, da sedaj tej gospodini tako težko gre v glavo, kje se za dostojnega človeka prične in kje neha »politična svoboda«. Kje pa je bila takrat »politična svoboda« liberalcev, ko so dr. Robidi populoma po krivici snedli kruh, samo zato, ker ni hotel slepo kinati dr. Tavčarju. Sedaj pa prečitajte v dvanajstih številki »Naroda« Ribnikarjeve izbruhe na shodu pri »Zlati ribi« in potem govorite če je tista škodožetna laž in hujskaria »politična pravica« magistratnega uradnika, ki menda ni za to tu, da bi kakorkoli, posebno pa ne s takimi sredstvi, poizkušal gospodarsko škodovati davkoplačevalcem. To »pravico« si morda domišljuje Ribnikarjeva ošabnost, s tem pa ta »pravica« še ni potrjena. Nekoliko drugače sta si dr. Tavčar in Triller mislila to pravico, ko sta bili prizadeti samo njuni osebi in tudi mi imamo pravico misliti si to »pravico« korektno.

+ **V okrajni cestni odbor metliški** je imenoval deželni odbor deželnega poslanca Martina Matjašiča in Davorina Vukšiniča, oskrbnika v Metliki.

+ **Za okrožnega zdravnika na Brdu** je imenovan dr. Konstantin Konvalinka.

+ **V kuratorij slovenske trgovske šole** je imenoval deželni odbor gg.: Iv. Kregar, Karol Pollak ml., Franc Ks. Souvan, Rajko Marenčič, Fr. Zorc, Hugo Eberl.

+ **Slovensko kat. akad. društvo »Danica« na Dunaju** ima v soboto dne 28. jan. svoj tretji redni občni zbor s sledičem dnevnim redom: 1. Citanje zapisnikov. 2. Poročila odbornikov. 3. Poročila klubov. 4. Slučajnosti. Lokal: Restavracija Leithner I. okr. Auerspergstrasse 6. Začetek ob pol osmiljih zvečer.

+ **Prišege zoper modernizem** niso hoteli v Avstriji prišeti trije: P. Florian Zeller O. Cist., župnik v Klausu na Zgornjem Avstrijskem, župnik v Ebni na Vorarlberškem, Vincenc Willburger in katehet v Resicabanya na Ogrskem Andrej Ebert. V Nemčiji: Dr. I. Heldwein, »dvorni samostanski teremoniari pri Sv. Kajetanu v Monakovem, dr. Birkner, »dvorni duhovnik« pri Sv. Mihaelu in konservator na krakademiji znanosti, dr. J. Popp, bene-

ficiat pri cerkvi Sv. Trojice ter privatni docent za umetnostno zgodovino, dr. F. Wieland, subregens seminarja v Dililingu, Konstantin Wieland, kaplan v Lauingnu na Donavi, P. Hock, frančiškan v Töltzu. Vsi so iz Bavarskega, kar je umevno, če pomislimo, da so okuženi od revije »XX. Jahrhundert«, ki v Monakovem izhaja. V Prusiji se je prisegel branil en sam župnik v Šleziji in en katehet. — Torej celih osem duhovnikov, ki se niso hoteli pokoriti! In naši liberalni lističi že zopet pišejo o Petrovi skali, ki se ruši! Človek mora biti res zelo omejen, da to verjame in horizont njegov ne sme segati preko »Zlate ribe«. —

+ **Gledi vesti o grofu Pacetu,** koje je povzel naš včerajšnji list po »Edinstvu« in po kateri baje nameravajo goriški veleposilsti grofa Paceta voliti v deželnem zbor s tem namenom, da bi postal potem deželni glavar, se nam poroča, da ni povsem točna. — Prvič ni res, da bi bil pokojni prvi deželni glavar goriški starji grof Viljem Pace očeta grofa Rudolfa Paceta, ker ni bil oženjen in ker ni imel otrok. Drugič tudi ni res, da bi bil grof Rudolf Pace, ki ima svoje posestvo v Furlaniji v Tapoljanu, ondottedni domačin in tudi ni višji uradnik v ministrstvu. Sedanji posestnik graščine v Tapoljanu grof Rudolf Pace je sin rajnega Viljema, brata Karola grofa Pace-ta in starejši brat bivšega sekcijskega šefa in sedanjega člena gospodske zbornice Antona grofa Paceta, ki sta bila oba rojena v Turnu pri Sv. Križu pri Litiji. Služboval je najprej pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Krškem, potem nekoliko časa v Bosni, dalje kot okrajni glavar v Radgoni in v Deutschlandsbergu na Štajerskem. Sedaj pa biva že blizu 14 let na svojem posestvu v Tapoljanu.

+ **Dr. Funke,** večletni državni in deželni poslanec, je v torem nenašoma umrl. Rojen je bil leta 1834. Kot človek je bil dobra duša, sicer pa velik gromovnik za nemški narod. V svoji mladosti pa je bil, kakor nam njegov znanec poroča z Dunaja, jako spravljiv. V takozvani spomladi avstrijskih narodov se je, s čimer se je rad pojavil, dobro naučil češkega jezika in se učil tudi slovenskega po Metelkovi slovini.

+ **Kako Lahi poznajo »neodrešene zemlje«.** Goriški »Gazzettino Popolare« poroča, da se nahaja v po celi Italiji močno razširjeni znani veliki enciklopediji Vallardi v VIII. zvezku slike nekega mesta ob morju, na morju pa so barke, odsprat pa je zapisano: »Pisino — Mitteburg!« Kdor pozna le nekoliko geografsko karto, ve, da Pazin (Pisino) ne leži ob morju, ampak ravno v sredi Istrie, tudi se Mitteburg ne piše, ampak Mitterburg po nemško. — Tako Lahi v kraljestvu poznajo svoje neodrešene kraje. Značilno je sicer tudi to, da Lahi v kraljestvu veliko krajev v laških pokrajnah Avstrije ne poznajo navadno po laškem, ampak po nemškem imenu in to celo po knjigah nacionalnih športnih društev.

Konferanca dalmatinskih škofov se glasom poročil vrši v februarju pod predsedstvom nadškofa in metropolita dr. V. Pulišića.

— **Poročil** se je v Senju g. Franjo Marin pl. Okroša z gdčno. Betty Müller.

— **Umrl** je istrski deželni poslanec Benussi.

— **Zgradba cerkve sv. Blaža v Zagrebu** se prične še to pomlad; stala bo na voglu Prilaz - Primorska ulica. Stroški so po podrobnom načrtu arhitekta Viktorja Kovačiča proračunani na 360.000 K.

— **Gibanje na zagrebški gozdarski akademiji.** Dijaki gozdarske akademije v Zagrebu so solidarno sklenili obrniti se na poslance bosenskega sabora, da nastopijo za to, da se v Bosni in Hercegovini ne bodo nastavljalni le absolventi dunajske in kemniške gozdarske akademije, kakor se dozdaj dogaja, marveč predvsem domači hrvaški sinovi z gozdarske akademije v Zagrebu, ki je po svojem učenem načrtu celo vzornejša, nego kemniška.

— **Vzpenjača na Sljeme v Zagrebu** je baje zagotovljena in se izvede z domaćim in tujim kapitalom. Zgradi se tudi velik hotel.

— **Rokoborec Marjan Matijević obsojen.** Znani hrvaški rokoborec Matijević se je lani v Orašju v Bosni zlabil v 16letno hičer gostilničarja Ad. Kohna. Ker oče o kaki poroki ni hotel nič slišati, je Matijević zvabil dekleta v Osjak in potem šel z njo v Vočin in Slatino. Ondi se je očet, ki je bil pol lastni hčerkki obveščen, le posrečilo, da nje priti in jo odpeljati proti domu. Z istim vlakom pa se je peljal tudi Matijević, ki je na neki postaji nenadoma prišel v voz, kjer je bil Kohn z mladenko ter petkrat ustrelil na oba in potem zbežal. Za njim je tekel nek železniški

uslužbenec, na katerega je tudi strejal, a ne zadel. Kohn je bil težko ranjen, deklet le lahko. Matijević je bežal v Osjak in se zastrupil. Težko okvarjenega so našli in prepeljali v bolnišnico, kjer je okreval. Včeraj se je v Osjeku končala glavna razprava proti Matijeviću, ki je bil obsojen na osem mesecev težke ječe. Državni pravnik je vložil ničnostno pritožbo.

— **Delavski dom za jetičnike na Sljemenu v Zagrebu** bodo zelo povečali, ker so se prvo leto (1910) dosegli nepriskakovano veliki uspehi.

— **Za osemurni delavnik v gostilniški obrti** se potezajo hrvaški natakarji. V neki zagrebški kavarni je 8. urni delavnik baje že uveden.

— **Družba sv. Mohorja v Celovcu.**

V plakate se je vrinila pomba, da se za vezino računa 60 vinarjev;

— Na razna vprašanja sporočamo, da otroški molitvenik stane z rdečo obrezo vezan 40 vinarjev, z zlato obrezo 60 vinarjev.

— **Gospod arhitekt Plečnik.** Minister za javna dela je imenoval arhitekta Jožeta Plečnika na Dunaju za profesorja VIII. činovnega razreda na umetno-obrtni šoli v Pragi.

— **Blejsko jezero zamrznjeno.** Jezero na Bledu že pokriva led, krasen kot steklo. Če ne bo kakega južnega vremena, bo prihodnjo nedeljo na jezeru imenitno drsališče.

— **Telica se je izgubila.** Lastnik jo najde pri gospodu županu Vilfanu na Ježici.

— **Dirka na sankališču v Bohinjski Bistrici.** Dne 12. februarja t. l. prirede športni krogi iz Trsta, Gorice, Kanala in Tržiča dirko na Bohinjskem sankališču. Program je razdeljen v štiri dele. 1. Dirka za dame, enosedene sanke 800 m. 2. Dirka juniorjev enosedene 1200 m. 3. Dirka seniorjev enosedene 1800 m. 4. Dvoseden dirka (en gospod in ena dama) 1200 m. — Za vsako dirko razpisana so tri darila. Najzanimivejša dirka bode točka 3., v kateri je razpisano tudi prvenstvo. — Natančnejši program nam je obljudjen. Na čast dirkačem priredi se na predvečer v veliki dvorani hotela »Triglav« športna zabava s sodelovanjem c. kr. vojaške godbe št. 47.

BOSENSKI SABOR

je v seji 24. t. m. razpravljal o poštno-hranilničem zakonu. Poročevalci finančnega odseka je pribil, da je z uvedbo poštne hranilnice v Bosni-Hercegovini naredbenim potom vlada krisla pravice sabora. Z ozirom na veliko korist te ustanove pa se je finančni odsek zadovoljil s tem, da je izdelal spreminevalno predlogo, ki principiell zavrača postopanje vlade. Priporoča spreminevalno predlogo kot podlago podrobni razpravi.

ZA POPOTOVANJE SRBSKEGA KRALJA IN PRESTOLONASLEDNIKA.

Vlada je predložila skupščini zakonski načrt, po katerem zahteva izredni kredit 200.000 dinarjev za popotovanje srbskega kralja v inozemstvo in prestolonaslednika Aleksandra in kronanju angleškega kralja. Prestolonaslednik Aleksander, ki biva zdaj na Francoskem, se povrne sredi februarja v Belograd, da vodi vlado, ko obišče italijanski dvor kralj Peter.

FRANCOZI PROTI VERNIM DUHOVNIKOM.

Francosko časopisje poroča, da bo vlada s silo zaprla vse še obstoječe učne in vzgojevalne zavode, katerih voditelji ali kateheti so ali ki bodo še podali protimodernistično prisego.

SOLETNICA BAVARSKEGA VLADARJA.

Nemška armada in mornarica bo sta zelo slovesno praznovali 90letnico bavarskega princregenta Luitpolda. Poklonijo se mu tudi vsi nemški vladarji pod vodstvom cesarja Viljema.

CARINSKA VOJSKA MED BULGARIJO IN TURCIJO.

Pogajanja o trgovinski pogodbi med Turčijo in Bulgarijo so popolnoma prekinjena, carinska vojska se prične 28. t. m., če se v zadnjem trenotku ne doseže dogovor. Bulgarska vlada podvoji v slučaju carinske vojske že itak visok avtonomni tarif.

ITALIJANSKI DREADNOUGHTI.

Italijanska mornarica bo imela po zadnjih sklepih uprave vojne mornarice leta 1917. osem dreadnoughtov.

NOVI BOJI V MEHIKI.

O revolucioniskem gibanju v Mehiki nekaj časa listi niso pisali. Zdaj se pa zopet poroča, da so došla v Washington poročila, po katerih se revolucija zelo naglo siri po Mehiki. Pri Ojinagi je porazil vladne čete revolucionarje polkovnik Ortega. Revolucionari so osvo-

jili Casagrande. Položaj je zelo resen. Cenzura zadržuje poročila o položaju.

USMRČENJE JAPONSKIH ZAROTNIKOV.

Dne 24. t. m. zjutraj so pričeli obesati na smrt obsojene anarhiste, ki so, kakor smo poročali, nameravali usmrtili japonskega cesarja. Obešali so zarotnike na ena vešala po vrsti. Obešanje je zato trajalo od 8. ure popoldne do 3. ure popoldne. Kako so obsojeni umrli se ne zna. Oblasti so odklonile na smrt obsojeni soprog dr. Kotoka celo, da sme še enkrat videti svojega moža.

Štajerske novice.

š Umrl je včeraj po kratki bolezni č. g. župnik Andrej Vodusek v Vojniku. Pogreb bo v soboto ob 10. uri dopoldne.

š Ljudsko štetje na jezikovni meji.

V občini Selnica ob Muri se je pri sedanjem ljudskem štetju naštel 1043 prebivalcev. In sicer 911 Slovencev in 130 Nemcev. Pred desetimi leti je bilo Nemcev še samo 58. Napredovali so vsled tega, ker se leto za letom selijo preko Mure na slovenska tla. Eni se pričenijo, drugi si zopet nakupijo posestva, ali pa se kot delavci naselijo. Le malokateri od teh se prevrže v Slovenca; nasprotno pa naši rojaki, ki se selijo na nemško stran Mure, postanejo takoj »trdi Nemci. Ta proces je žalosten — a resničen.

š Vsenemški mestni svet mariborski je dobil po nosu. Leta 1909. je zbranil v samostanu sester Karmeličank zvonjenje z malima zvončkomna v stopcu samostanske kapelice, ker baje moti mariborskemu napredno meščanstvu pri mirnem spanju. Upravno sodišče, kamor so se če sestre pritožile, je odlok mariborskega mestnega sveta razveljavilo z motivacijo, da v teh zadevah nima odločevati mestni svet, ampak politična oblast.

š Žrtve med slovenskim dijaštvom.

Dobili smo in priobčujemo naslednje pismo: Ptuj, 24. januarja 1911: Slavno uredništvo »Slovenec« v Ljubljani! V članku »Žrtve med slovenskim dijaštvom«, priobčenem v Vašem cenj. listu dne 23. t. m., št. 18, piše med drugim: »Kovačič, Dečko in Skaza so sklicali tak shod (radikalnega dijašča) v Ptuj; povabili so drugošolce in tretješolce it

če si štajercijanski glavarji svoje neumne buče do cela razbijajo, naše stajšče je v šentlenarskem okraju nemajno, ker kmetje se ne dajo več farnati od propalih renegatov Mavlagovega kalibra.

Središče. Naše učiteljstvo priredi v nedeljo, dne 29. januarja ob 4. popoldne v šolskih prostorih roditeljski stanek. Na sporednu je: 1. Govor nadučitelja g. Kosi: »Pozdrav stariščem; 2. č. g. kaplan Kuhar: »Prava ljubezen starišev do otrok«; 3. g. dr. Kristan: »Otroške naležljive bolezni«; 4. razgovor starišev z učitelji o napredovanju otrok in njih vedenju; 5. vprašanja in želje starišev.

S Socialni tečaj v Konjicah. S. K. S. Z. za Štajersko priredi 6. in 7. februarja v Konjicah socialni tečaj, namenjen za vsa društva konjiške okolice. Za predavatelje so pridobljeni znani govorniki strokovnjaki. Dolžnost naših zaupnikov je, da agitirajo po vseh župnih koujiških dekanata za ta tečaj.

S Ne pripovedujte po gostilnah da tmati pri sebi denar. V bližini Strassganga na Gor. Štajerskem je v gostilni pripovedoval dimnikarski mošter Josip Happich, da je ravnokar dobil po okolici mnogo plačil. Na potu domov sta ga v gozdu nápadla, umorila in propala dva mlada fanta, ki sta v gostilni poslušala razgovor.

Listnica uredništva:
Metlika: Hvala za poslano. Priobčimo. Večkrat kaj!

Telefonska in brzjavna poročila.

NEUGODNA SODBA O POLITIČNEM POLOŽAJU.

Dunaj, 26. januarja. Politična situacija se jako temno slika. »Reichspost« pravi, da vlada med krčansko-socialnimi poslanci jako pesimistično razpoloženje, ker so mnogi zelo nezadovoljni, ker so parlamentu predložene same takozvane državne potrebčine, a nobena ljudska.

HRIBARJEVO »DELO« KOT DRŽAVNI POSLANEC.

Dunaj, 26. januarja. V železniškem odseku je danes poslanec dr. Benkovič interpeliral načelnika dr. Sylvestra, takoj je železniške predloge, ki se tičejo Spodnje Štajerske in Kranjske, odstavil od dnevnega reda. Te predloge bi bile morale danes v odseku priti ja vrsto, zlasti projekt Polzela-Kamnik-Kranj-Loka-Ziri-Idrija-Sv. Lucija. Načelnik dr. Sylvester je odgovoril, da je moral te predloge zato od dnevnega reda odstaviti, ker njihov referent poslanec Hribar ni navzoč, ampak se je vsled bolezni opravičil. Poslanca Jarc in dr. Benkovič sta zahtevala, da se naj te predloge postavijo na dnevni red ali pa naj Hribar odloži referat, za katerega se nič ne briga.

POSLANSKA ZBORICA.

Dunaj, 26. januarja. Danes je v poslanski zbornici govoril najprej finančni minister dr. Mayer, ki je branil sekcijskega šefa v finančnem ministrstvu dr. Engela proti vsenemškemu kričaču Maliku, ki je na podlagi članov nekega zakonega tehnika sirovo napadel dr. Engela in ga grdo žalil. Finančni minister je dejal, da zoper sekcijskega šefa ni nobenega povoda disciplinarno postopati. — Nato je govoril češki agrarec, poslanec Udržal, ki je najprej govoril o gospodarskih cečeh, potem pa izjavil, da Čeňi nimajo povoda opustiti obstrukcije zoper ministrstvo barona Bienertha, ki je sam izjavil, da bo vladal dalej po starem kurzu. — Za Udržalom govoril dr. Kramar, ki se bavi izvečine z nepravilnostmi pri ljudskem štetju.

VSEUČILIŠKI KLUB PRI NAUČNEM MINISTRU.

Dunaj, 26. januarja. Danes se je bila podala deputacija jugoslovanskega vseučiliškega kluba, obstoječa iz poslancev Povšeta, Ploja in Dulibiča k naučnemu ministru grofu Stürgkhmu, da mu v zvezi z vprašanjem laške fakultete predloži jugoslovanske visokošolske zahteve. Grof Stürgkh je, kakor poročajo listi, baje izjavil, da je načina uprava voljna dovoliti, da se v Zadru ustanovi posebna izpravevalna komisija glede druge in tretje državne skušnje za pravnike, ki študirajo na zagrebski univerzi. Danes popoldne se vseučiliški klub snide in bo na dnevnem redu poročilo deputacije ter se bo o tem razvila debata in storili sklepi. Znano je, da so jugoslovanske

visokošolske zahteve veliko širše kakor drobec, ki ga hoče vlada Jugoslovani dovoliti.

ZADEVA LIBERALNE TISKARNE V CELJU.

Celje, 26. jan. Slovenska liberalna tiskarna v Celju je v zvezi s trgovino s popirjem in nepolitičnim društvom Zvezde slovenskih posojilnic, v kateri je 50 članic hranilnic, ustanovila dve tih i družbi, eno v svrhu finančiranja tiskarne, drugo v svrhu zgraditve društvenega doma. Hranilnice so bile pri tem udeležene z velikim kapitalom, ki je bil neodpovedljiv. Že to nasprotuje zadružnemu zakonu. Od teh vlog se je pri obnem zboru 1910 33.000 K vsled velikanskih izgub pri upravi odpisalo. Vsled drugih izgub in društvenim pravilom nasprotujočega izdajanja »Narodnega Dnevnika« v lastni društveni režiji je dolg strahovito narastel, hiša sama je z 80.000 K obremenjena, vrtega je narastel dolg pri Celjski posojilnici na 110.000 K, že potem, ko je ta 1. 1910. od tega dolga 20.000 K odpisala. S tem so bile ostale vloge udeleženih hranilnic per 78.000 K ogrožene, ker se je hotelo to vsoto odpisati. Zato so se hranilnice same obrnile na oblast, da varje njihove interese. Hranilnice bodo nastopile tudi pravno pot proti kršenju zakona od strani tiskarne in Zvezne trgovine. C. kr. namestništvo je odlok celjskega magistrata, da se društveno poslovanje sistira, razveljavilo z motivacijo, da je magistrat svoj delokrog prekoračil. Sicer pa obstoj podjetja samega ni ogrožen, ker ima Celjska posojilnica pravico premoženje prevzeti in liberalci lahko ustanove zoper list, kakov se jim poljubi, seveda ne tako, da za to uporabijo denar posojilnic.

ZNIŽANI DISKONT.

London, 26. jan. Angleška banka je diskontno rato znižala za pol procenta, to je od $4\frac{1}{2}$ na 4 procente.

IZ ČRNOGORSKEGA DVORA.

Cetinje, 26. jan. Prestolonaslednik Danilo se z ženo vred poda na Riviero. Ko se vrneta, se napot kralj Nikita v Evropo, da obišče kot kralj evropske dvore.

KLAVNA ŽIVINA ZA AVSTRIJO.

Belgrad, 26. januarja. Danes so začeli v tukajšnji mestni klavniči klati veliko množino prešičev in volov, kajih meso je namenjeno za Avstrijo, zlasti v Budimpešto, Dunaj in Prago.

POSLANIK UMRL.

Sofija, 26. januarja. Tu je umrl ruski poslanik.

KRANJEC PONESREČIL NA REKI.

Reka, 26. januarja. Reški tramvaj je podrl te dni posestnika Jožeta Hrovatina iz Harij ter ga nekaj časa vlekel za seboj. Hrovatin je te dni na poskodbah umrl.

Naše šolsko polje.

Kaj je vzrok, da ljudstvo ne gori za solo in učiteljstvo?

1. O šoli in učiteljstvu vlada v javnosti precej površno in napačno mnenje. Kriva je temu liberalna učiteljska politika, ki so vanjo zapeljali velik del učiteljskega stanu kratkovidni, egoistični in vladežljivi Jelenci, Gangli et konsortes!

Krive pa so tudi naše šolske oblasti, ki pošiljajo učiteljstvu razne odredbe, ki v živo zadevajo ljudstvo, pa jih ljudstvu ne objavijo, ampak zanje naj gre v boj učiteljstvo. Naravno te naj je, da ljudstvo vidi le učitelja — ker o odredbi više šolske oblasti ne ve ničesar. Naloga naša pa bodi, da si v tem pomagamo in odredibe višjih šolskih oblasti objavljamo. Zadnje dni je dež. šolski svet po svojih okrajnih šolskih svetih opozoril šolska vodstva, da se odhodna spričevala ali odhodnice ne smejte več izročati, ker ostane na takih učencih skozi vse živiljenje senca duševne omcenosti. Obenem pa zoper opozarja na normale z dne 25. februarja 1902, št. 709, ki odreja, da smejo le taki učenci v ponavljalno šolo, ki so obiskovali vsakdanjo šolo polnih šest let in so se navadili dovolno verouka, branja, računanja in pisanja. Postedica tega bode, da bodo duševni revčki ostali v vsakdanji šoli do 14. leta, čemur se bodo protivili starši in se jezili na učitelja-voditelja, češ, da je to le njegova intriga.

Naš nasvet je: Vsi ukazi šolskih oblasti, ki zadevajo ljudstvo, naj se pošiljajo županstvom, da jih javno

razglasijo kakor kake druge manj vredne dopise.

Kaj je še vzrok, da šola ni splošno priljubljena?

2. Da šola ni priljubljena med ljudstvom po kmetih, kriva je tudi njena uredba, ki je na kmetih ravno tak, kakor v mestu. In učitelj, ki si hoče pridobiti kako papirnato priznanje, mora delati le tako kakor v mestu. Ljudska šola se mora reformirati. Zastareli učni načrti, ki se ne napolnjujejo na življenje, se morajo zamenjati z novimi, ki bodo prikrojeni potrebam časa. Iz našega prirodoznanstvenega pouka morajo izginiti vse tuje živali in rastline, mesto njih pa naj bi se uvedlo domače živalstvo in rastlinstvo — seveda le najkulturnejše, ki naj bi se obravnavalo kot predmet skozi vse leto. Lahko bi se recimo obravnavalo 5. šolsko leto sadjarstvo, 6. pa živalstvo in poljedelstvo. Zlasti pa bi bilo v vsem tem poučiti učence ponavljajnih šol. Hvala Bogu, saj v tem oziru se nam nekaj obeta že. Seveda bode vse le polovičarstvo, dokler se učiteljišče tudi v tem zmislu ne spolni.

Birokratski »šmel« in naše materialno stanje.

3. Ne samo naše borne plače so žalostne, ampak za učiteljstvo je žalostno tudi uradovanje naših prejubilnih c. kr. okr. šolskih svetov.

Dasi govor § 24. zakona z dne 25. februarja 1870. leta, dež. zak. št. 11, da se okrajni šolski sveti shajajo najmanj po enkrat v mesecu k rednemu posvetovanju, se to menda prav nikjer na Kranjskem ne vrši. Nekaj okrajnih šolskih svetov ima seje komaj na polovico leta. In kdo trpi pri tem? Šola in učiteljstvo.

Koliko učnih moči, ki so v jesenskem terminu napravile izpit učne usposobljenosti, še ni stalno imenovanih, pa tudi takih je še nekaj, ki čakaže že od lanske spomladi — in to vse vsled prepočasnega in nerednega poslovanja c. kr. okr. šolskih svetov. Apeliramo na naše člane dež. šolskega sveta, da nekajko omajajo to zaspanskih šolskih svetov. Učiteljstvo vam bo hvaležno. Vsaka služba bi se vendar lahko oddala v eni četrtini leta, a se po sedanji komodnosti včasih oddaja po pol, da celo po eno leto.

4. Vsled silnega mraza, ki je nastopil, je prav slab šolski obisk na kmetih. Niti eno desetino šolskih otrok ne prihaja v šolo. Učiteljem je to kaj neprijetno, ker ne vedo kaj začeti s temi. Pa tudi šolske sobe so ponavadi premrzle, ker se težko razgrevajo pri tako pičlem številu otrok. Ali bi ne bilo pametno, ko bi deželni šolski svet določil, da se na kmetih, kadar nastopi velik mraz, preneha s pokonom? Ta pouk pa bi se nadomestil kasneje na prostih četrtikih ali pa v počitnicah. Naj bi se tedaj odredilo tako: Kadar nastopi tako hud mraz, da kaže topomer nad 10° R mraza, se preneha s poukom, ki se kasneje nadomesti.

Ali je to pristranost ali objektivnost?

5. Prišli smo na sled, da neki razupiti liberalni učitelj ni pisal šest let katalogov za ponavljajno šolo. Pa to seveda ni interesantno, ampak to, da je dotičnik bil v očeh c. kr. nadzornika eden izmed najmarljivejših učiteljev v okraju. Po našem mnenju bi tak inšpektor tudi zaslužil disciplinarno preiskavo.

Razne slvari.

Kuga na Daljnem Vzhodu se vedno hujše širi. V Fudjadahu umre vsak dan nad 140 oseb na kugi, kuga se grozno širi, celo na Japonsko so že zanesli kuga. Rusija namerava predlagati Kitajski, naj se podvrže Fudjadahnemu zdravstvenemu nadzorstvu, ker kitajske oblasti ne store ni čproti kugi.

Roparsko junaštvo. V bližini Marsala na Siciliji je napadla roparska državna graščina milijonarja Genco in odvedla njegovega sina v gorovje ter zatevrala 30.000 lir odkupnine. Starši nočijo plačati odkupnine in so pozvali oblasti na pomoč.

Grozni viharji in povodni v Rusiji. V kavkaški Rusiji divjajo strašni snežni viharji. Povodenj je odnesla gimnazijo v Batumu, utonilo je veliko ljudi.

Dijaški izgredi na Ivovski univerzi. Dne 14. februarja se prične pred Ivovskim deželnim sodiščem obravnavava

proti 101 rusinskim dijakom zaradi lanskih krvavih izgredov na Ivovskem vseučilišču. Obravnavi bo predsedoval deželno-sodni svetnik Oberhtinski. Obtoženec bo zagovarjal šest odvetnikov.

Onečaščenje mrliča. Na pokopališču v Varšavi so našli grob nedavno ustreljenega delavca Jožeta Jasinevic včeraj zjutraj odprt; neznani so vzel iz njega krsto ter truplo obesili na neko bližnje drevo. Mrtvec je bil na glasu, da je pomagal policiji pri odkritju neke vložilske tolpe, katere član je bil preje sam. Med aretacijo večine vložilcev je bil Jasinevic ustreljen. Dva delavca so že zaprli, ker sta osmljena, da sta truplo izkopala.

Odkritje Avstralije. Iz Melbournia prihaja vest, da je kurator historičnega oddelka parlamentarne knjižnice našel dokaze, da je Avstralijo že leta 1499. odkril Florentinec Amerigo Vespucci. Podrobnosti o tej trditvi se pričakujejo v Londonu z velikim zanimanjem. Došle se je smatralo za prve odkritelje Avstralije Portugalce (Godinho de Eredia) leta 1601. in pozneje Špance (Tones Mob) ter Holandce.

Roparski napad na tovarnarja. Na postaji Ozarow so napadli doslej še neznanji roparji tovarnarja Skorubskega. Vlekl so ga v nek stranski prostor, kjer so ga zvezali in popolnoma oropali. Se le eno uro pozneje so našli železniški uslužnici tovarnra napol nezavestnega z zamašenimi ustmi ter ga oprostili. Roparji so vzel tudi s seboj tovarnarjev Kovčeg.

Preprečena železniška nesreča. Skala se je odtrgala med Weissenbachom, St. Gallenom in Klein-Reiflingom in popolnoma posula železniških vagonov. Nekaj trenotkov potem se je pripeljal iz Selzala osebni športni vlak, ki ga je strojvodja v zadnjem trenotku ustavil in tako preprečil velikansko nesrečo.

Prva narodna indijska razstava v Allahabadu. V Allahabadu je bila dne 1. decembra m. l. otvorjena prva indijska razstava. Ta razstava ima v prvi vrsti namen, da pokaže narodni obrtni in gospodarski razvoj Indijev. Allahabad je glavno mesto pokrajine Azra in Audh in leži v sredi severne in osrednje Indije. Mesto leži ob ustju reke Zuma v Ganges. Zadnja razstava v Allahabadu je bila leta 1864.

Stoto smrtno obletnico Dositeja Obradovića. velikega srbskega просветitelja in prvega srbskega naučnega ministra, proslave v Srbiji marca meseca letos. Ob tej priliki izda vlada na državne stroške Obradovićeva dela v lepih izdajah, ki pa se bo ceno razprodajala. Uredil jo je profesor dr. Skerlić.

Izseljevanje bosanskih mohamedancev je kljub nasprotnim zatrtilom še vedno na dnevnem redu. Pred kratkim je zopet odšlo 150 prebivalcev iz Kladuša proti meji, a ker niso imeli potnih listov, jih je oblast v Bosanskem Novem ustavila in vrnila v domovno občino.

Ljubljanske novice.

Ij Stavbni svetnik Duffe in liberalni poslanec Supančič v laseh zaradi šentjakobskega župnišča. Včeraj popoldne je bila vzklicena obravnavna pred deželnim sodiščem zaradi razsodbe okr. sodišča v zadavi razdaljenja časti magistralnega stavnika Duffeja po deželnem poslancu in stav

se mora smatrati Supančičeve besede, zaradi katerih je tožen, samo kot kritiko. Supančič je začel zidati župnišče že leta 1907. in je tudi svoje delo dovršil do zime istega leta. Med tem pa bi morala tvrdka Tönnies že izvršiti nekatera tesarska dela, da bi moglo tudi zdarsko delo redno napredovati. Tega ni bilo. Tramovi, nosilci stropov, so bili deloma prešibki, ne na pravih prostorih in premenjani. Na vse to in druge napake je Supančič večkrat opozoril Duffeja in mest. stavb. asistenta Zemljča. Ko so pripeljali sestavine podstrešja, se je takoj pokazalo, da je podstrešje konstruktivno zagrešeno. Vse to je bilo še jeseni leta 1907. Ker ustmeno ni nič pomagalo, je zato Supančič vložil pritožbo na magistrat. Supančič ni imel tudi načrtov tesarskih del, kar ga je zelo oviralo, ker bi se morala nekatera dela vršiti istočasno vsporedno. Zgodilo se je vsled konstrukcijskih napak tesarskih del, da je bilo treba podreti več dimnikov in postaviti druge, za kar pa je bil Supančič na zahtevo posebej plačan in se Tönniesu ni nič odtegnilo. Odtegnilo se je pa tvrdki Tönnies 10 kron, ker je bilo treba po njeni krvdi popraviti nek kap. Nedostatki še danes obstoje. V jedilni sobi so tramovi preslabi. Duffe ni bil nikdar na stavbi, kot trdi dr. Kokalj. Še danes se najde po dr. Kokaljevih besedah napake, kakoršne bi se nikdar ne smele zgoditi. Strošni stol ni narejen po načrtih, kar ima za tvrdko Tönnies to dobro, da je cenejši in da se ji ni nič odtegnilo. Ker ni bilo podstrešje prav narejeno, je Supančič tudi več zazidal, kar mu je občina tudi posebej plačala, odtegnila pa se Tönniesu ni nič. Še danes pa obstoje napake, ki bi se morale takoj odstraniti. Končni ovitki tramov n. pr. niso bili iz mecesnovega lesa, kot je bilo dogovorjeno, pač pa iz mehkejšega in cenejšega. Dotične nedostatke, zaradi katerih so se morali dimniki prestaviti, bi moralo stavbno nadzorstvo opaziti že v naprej, da bi se preprečili stroški. Dr. Kokalj je predlagal, naj se obnovi prva razprava, da obtoženec doprinese dokaz resnice. — Dr. Vodušek, tožnikov zastopnik, je odgovarjal, da so bili pri stavbi res nedostatki, a ne samo pri tesarskih, temveč tudi pri zdarskih delih. Ker je Supančič Duffeju vedno na ušesih sedel, mu je ta nekoč rekel: »Saj tudi vi niste zazidali v suteren dve tretjini kamena, ampak samo eno tretjino; vse drugo ste naredili z opeko.« Sicer je pa Duffe zastopal pri stavbi stališče, da se bodo nedostatki popravili spomladji. — Nato se je prebrala Supančičeva vloga na magistrat ter zapisnik komisionelnega ogleda. Zastopniki takratne komisije so bili Josip Turk, Lenček, Duffe, nadinženir Prelovšek ter zastopnik tvrde Tönnies in Supančič. — Deželno sodišče je privzelo obtoženca zavrnilo ter potrdilo prvo razsodbo s spremembami, da toženec ni krv po § 487, temveč po § 491.

Ij Iz deželne bolnice. Za sekundarija je imenovan dr. Julij Polc.

Ij Velika zapuščina. Nedavno v Ljubljani umrli c. kr. poštni tajnik v pok. g. Deziderij Zebal je zapustil okoli 1 milijon kron, ki jih deloma ni imel v hralnilnici, ampak so jih našli na njegovem domu. Pol milijona kron so našli v zlatu. Pokojnik ni zapatil nobene oporoke. Kakor se govori, so srečni dediči širje bližnji sočodniki pokojnikovi, med njimi sluga pri deželnem sodišču g. Bogataj, o katerem se govori, da dobi okoli pol milijona. Gospod Bogataj je oče osmih otrok. Take dedščine ni nikdar pričakoval.

Ij Ahmed v Ljubljani. Sinoči se je pri mestni policiji kot brez sredstev zglasil 26letni Turek Ahmed Said iz Soluna. Turčin pravi, da je prisel iz Italije, da je bil preje mornar ter hreneni zopet po morju. Govori turško, francosko, angleško, italijansko in nemško. To je v zadnjih letih drugi slučaj, ki ga je doživelja ljubljanska policija, da se je oglasil tudi Turek brez sredstev. Pred leti je prišla semkaj neka mlada turška deklica. Bila je šedno oblečena, lepe rasti, zelo mirnega pokornega obnašanja. Le-ta je govorila samo turško. Ahmed je vse, njezina prednica pa je bila zelo izbirčna. Marsikaj se ji je ponudilo, toda vse je odklonila. Ponudil se ji je bil med drugim tudi kruh in pokazalo sirovo meso. In čudo! Hlastnila je po njem in ga s svojimi belimi zobmi naglo pripravila želodcu v pretres. Kakor njezina prednica tako bode tudi Ahmed imel priliko zopet videti svojo domovo.

Ij Aretacije. V zadnjih 24 urah je mestna policija aretovala deset oseb, in sicer je bila prijeta zaradi prepovedanega povratka 36letna Ivana Grmekova. Nadalje zaradi enakega prepovedanega slaboglasna Ivana Šikova

iz Maribora, ko je šla po Strifarjevi ulici s svojim oboževateljem. Nadalje je bila na južnem kolodvoru aretovana neka 23letna žena, koje mož je že v Švici, ker sta vzela za 460 K mobiljev na obroke ter jih potem prodala za 150 kron. Nadalje so bili aretovani trije prijatelji jeruša, ki so si bili postali na cesti, kakor tudi nek zasebni uradnik, nek natakar in nek dñinar. Nekateri so bili oddani sodišču, naprav drugim se je pa postopalo po policijskih odredbah.

Ij Umrl je včeraj mizarški mojster in hišni posestnik g. Jernej Tavčar.

Ij Slovenskega lovskega društva III. redni občni zbor se vrši na Svečnico ob 2. popoldne v restavraciji Jos. Schreya na južnem kolodvoru v Ljubljani. Če bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se vrši uro pozneje istotam izredni občni zbor.

Kazen v domači hiši.

Roditeljski večer, ki je bil včeraj na II. državni gimnaziji, je bil precej dobro obiskan. Predaval je ravnatelj dr. Janko Bezljak o kazni v domači hiši kot vzgojnem sredstvu. Kazni otrok morajo biti predvsem primerne pregreškom, vplivom in okoliščinam, v katerih se je otrok pregrešil. Veliko se doseže, ako otrok speczna vsled posmetne in primerne kazni, da je sam krv posledic nepremišljenega svojega postopanja; v tem slučaju se mu bo zdela tudi kazen pravičnejša. Narava vedno kaznuje primerno pregrešku. Tudi vzgojitelj naj tako ravna, v kolikor je mogoče. Raje manj kazni kot preveč, da se ne vzbuja v otrocih čut krvivočnosti in trmoglave opornosti. Kazni naj se vrše stopnjevajo; prvič manj, drugič več. Pravicoljubnost to zahteva, kakor tudi, da se ne dela razlike med otroci. Ni dostikrat krv fant sam, ako ni dovolj marljiv. Pomišljiti je treba na razmere v kakršnih živi. Starši naj vedno sami premislijo, če niso sami vzgojni slabih napak v otroku. Ljubljane zaradi tega vse otroke enako. Otroci so bistri, takoj spoznajo, ako se jih zapostavlja, vsled česar se polagoma v njih rodijo sovraštvo, katerega posledice se pojavljajo leta in leta v družini. Ne kaznujmo pa tudi vse prestopke enako: upoštevajmo vplive, nagibe in okoliščine prestopkov. Ozir je treba imeti pri določevanju kazni na otrokov temperament. Ne bodimo tudi podobni milinu, ki ropoče ves dan, in ne vpijmo vedno nad otroci, ker se privadijo vednemu vpitju in nobena kaznenima pravega uspeha. Ne kaznujmo nepotrebnno! Kazen, ki jo je narakoval oče, mora spoštovati tudi mati, in narobe, da se ne daje otrokom potuhe. Prevelika ljubezen je napačna. Nikar naj se tudi otroka ne psuje. Izogibljajo naj se kolikor mogoče telesne kazni pri otrokih, ki začno uvaževati posmen kazni. V premnogih slučajih je mogoče izogniti se telesni kazni, ki je ponjazevalna za kaznovančian in onega, ki kaznjuje. Kazen je vzgojno sredstvo, ki ni najslabše in ne najboljše. Veliko boljša sredstva so pa pouk, dober zgled, delo, dobra družba, dobre knjige itd. Obvarujmo otroke na pravoti, da jih ne bo treba s kaznijo spravljati na pravo pot. Vzbujajmo v otrocih ljubezen do Boga in bližnjega ter vzgajajmo jih z ljubeznijo, ker tako bomo vsi storili velik del svoje naloge. — Poljudnemu in prisrčnemu predavanju g. ravnatelja je sledilo živahnodobravjanje. Take roditeljske večere moremo le priporočati ljubljanskim staršem.

TRADNIČNA CENA.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 26. januarja.

Pšenica za april 1911 : : : : 11.28
Pšenica za oktober 1911 : : : : 10.76
Rž za april 1911 : : : : 8.05
Oves za april 1911 : : : : 8.69
Koruza za maj 1911 : : : : 5.69

Velik lokal

popolnoma v novi hiši, zraven cerkve, pripravljen za prodajalno ali lekarno, se takoj odda v Zagorju ob Savi. Ponudbe: Reza Razoršek, Zagorje ob Savi št. 116.

Drožje (kuas)

so najboljše, cene radi konkurenčne nizke

I. vrste, po starem dunajskem sistemu à kg K 1:30
II. vrste, čiste zračne drožje . . . à „ K 1:10
priporoča 224

I. ljublj. tovarna drož Maks Zaloker.

Zaradi preselitev

se prostovoljno proda na Notranjskem, blizu železniške postaje

295

lepo posestvo

obstoječe iz hiše s postranskimi poslopji, hlevi, velikim vrtom, travniki, njivami in gozdovi. V hiši se nahaja gostilna, trgovina in pošta. V tem kraju je tudi vodovod. Naslov pove uprava »Slovenca«.

! POZOR TRGOVSKI SOTRDNIKI !

V sredi mesta Lubljane, na zelo živahnem prostoru, s koncijami, se odda »Trgovca«, na upravnost »Slovenca«. 294

Zahvala.

Povodom britke izgube naše ljubljene hčerke, sestre, svakinje in tete, gospodične

Rozke Šusteršič

izrekamo tem potom vsem prijateljem in znancem našo najtoplejšo zahvalo za zadnje spremstvo. Prav posebno se zahvaljujemo preč, gosp. dr. Valjavec, salzej, duhovniku tu in č. o. frančiškanu Regalatu za tolažilne besede in neštivilne obiske za časa bolezni; vsem darovalcem prekrasnih vencev in šopkov kakor tudi gospodom pevcom za ganljivo petje.

Bog poplačaj! 288

Ljubljana, 25. januarja 1911.

Žaljujoči ostali.

Zahvala.

Tem potom izrekamo vsem prijateljem in znancem za častno spremstvo k večnemu počitku in darovalcem krasnih vencev naši ljubljeni soproti, materi, tašči in stari materi, gospoj

Uršuli Kos

svojo najtoplejšo zahvalo.

Idrija, 24. januarja 1911.

Rodbina Kos - Kogovšek.

Kuharica

iz boljše kmečke hiše želi vstopiti v lako župnišče. Razumna je popolnoma v kuhinji, šivanju, sploh vsem, kar mora znati vsaka ženska, kod dobra, skrbna in skromna gospodinja. Je zanesljivo poštena, pridna in lepega, mirnega vedenja. Nastopi lahko takoj. Naslov pove uprava Slovenca pod šifro 150.

297

Uradnik

se takoj sprejme. Ponudbe v slovenskem in nemškem jeziku pod poštni predal st. 62. Penzionisti imajo prednost.

285

Priložnostni nakup!

Lepa žepna ura z verižico K 3:50

30.000 komadov

kupljenih, zaradičega pošljanih i lepo 26 ur idoč (ne 12 ur) »Gloria« srebrno anker-rem, ura ſtev, kolesje z lepo grav. oklepjem, s sekundnim kazalcem in lepo prizlakom ali posrebr. ver ſtev nastaneno idoč iz K 3:50. Nada je ponudba eno pravo požlačeno 30 ur idoč anker-rem, prve vrte ſtev, ura s po lačeno verižico za K 5. Trilistno pismeno janstvo za vsako ura. Razp. proti pozvezju

S. Kohane, razpoložljivica Švicarskih ur, Krakov Štev. 73.

Naštivilno priznaj in naroči. Za neugajajoče denar nazaj.

krojaški pomočnik

ki se popolnoma razume na angleško damske krojaške izobražen v tem krojaštvu za gospode Šifrirana pisma na naslov št. 8, na upravo Slovenca

298

V svrhu ženitve

se želi seznaniti gospica, stara 27 let. Je privatistinja, izobražena, lepega in murnega vedenja, vajena popolnoma velike trgovine in gospodinjstva in ima čez deset tisoč kron v gotovini premoženja. Prednost imajo gg. veleposestniki, trgovci ali krčmarji. Uдовci brez otrok niso izključeni. Ponudbe naj se blag. do 15. svečana poslati, ako mogoče s ūku, ki se lahko takoj vrne pod poštno ležeče Ljubljana — »Sreča 50«. — Tajnost zajamčena. 296

Ugodna prilika!

Ker misli podpisani svoj mlin z vodno silo opustiti, hoče oddati

291

milske prostore in vodno silo

večjemu obrtnemu podjetju kakor n. pr. mizarju, ključavniciju i. t. d. v najem. Natančnejša pojasnila in podatki pri

Jos. Kogovšek-u v Idriji.

Stara, dobro vpeljana

trgovina

specerijskega in kolonijalnega blaga, zaloga deželnih pridelkov, stekla in porcelana

na Gorenjskem se s hišo

proda. Kje, se izve pri

upravnemu tega lista. 293

Gospodarstvo.

BANKE POMNOŽUJEJO svoje glavnice.

Približno 100,000,000 K hočejo tudi nekaj tednov spraviti skupaj naše banke. Male emisije sta izvedli banki »Union« in »Prometna banka«. »Kreditna banka« pa ponuja 93.750 novih akcij za 56,000,000 K. »Depozitna banka« hoče 6,000,000 K, povišati pa hoče svojo osnovno glavnico v kratkem tudi »Ogrska kreditna banka«. »Kreditna banka« je pomnožila zadnjič svojo glavnico leta 1906. Od takrat pa je delovanje zelo razširila. Velike kredite rabijo razna industrijska podjetja, ki jim vlog ne morejo banke posojati. »Kreditna banka« in »Bodenkredit-Anstalt« sta sklenili z največjo tvornico železničnih vagonov, F. Ringhofer, pogodbo, po kateri se tvrdka izpremeni v akcijsko družbo. Tvrdka Ringhofer izdeluje vsako leto do 4000 vagonov, delavec je 4000, letni promet 30,000,000 K. Trgovinske zveze ima malone s celim svetom. Tvrdka je bila ustanovljena po pripravu pomočniku Francu Ringhoferju 30. julija 1769.

Hranilne vloge v Rusiji so glasom tradicionalnih podatkov tekmo enega leta poskočile od 1746 na 1976 milijonov rubljev.

Narodno banko v Kongu ustanove Belgiji.

Ameriška banka Rovnjanek in drug je ustavila plačevanje; pasiva znašajo pet milijonov krov. Oškodovani bodo mnogi hrvaški in rumunski vložniki.

Spominjajte se pri vseh prireditvah, pri vseh veselih in žalostnih dogodkih „Slovenske Straže“!

Uvažujte! Ponovno prosimo vse podružnice „Slovenske Straže“ in vse somišljenike, naj skrbe v svojih krajih, da se povsod razširijo naše vžigalice v korist obmejnega Slovencem. Rabite samo naše vžigalice. Opominjajte znance na rabi naših vžigalic, odločno zahtevajte od trgovcev, naj jih naročajo pri „Gospodarski zvezzi“ v Ljubljani. Če bi vsak naš somišljenik v tem oziru kaj storil, bi bil dobicek iz vžigalic velik.

Kurzi efektov in menjic.

dne 24. januarja 1911.

Skupna 4% konv. renta, maj-november	93-05
Skupna 4% konv. renta, januar-julij	93-05
Skupna 4-20% papirna renta, februar-avgust	97-10
Skupna 4-20% srebrna renta, april-oktober	97-10
Avstrijska zlata renta	1-16
Avstrijska krona renta 4%	92-90
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	82-65
Ogrska zlata renta 4%	111-60
Ogrska krona renta 4%	91-80
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	81-30
Delnice avstrijsko-ogrskih banke	18-93
Kreditne delnice	675-50
London vista	240-17 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117-32
20 mark	23-48
20 frankov	19-01
Italijanski bankovci	94-50
Rublji	2-53 1/2

Radi opustitve obrta je na prodaj 268

kovaško orodje
za štiri delavce v tako dobrem stanju. Cena po dogovoru. Naslov pove uprava tega lista.

Veletrgovina specerijskega blaga in deželnih pridelkov

ANTON KOLENC
CELJE Graška cesta 22.
(v lastnih hišah).

Naznajna, da kupuje vsakovrstne deželne pridelke vsako množino po najvišjih dnevnih cenah, osobito suhe gobe, laneno seme, fižol, kumino, vsakovrstno žito, konopije itd. ter sadje sveže in suho.

Predivo v vsaki množini se kupi kakor tudi solinate vrte.

Priporočam se gospodom kolegom trgovcem za nakup vedno svežega specerijskega blaga in deželnih pridelkov, ker jamčim za poštano in dobro postrežbo po najvišjih dnevnih cenah.

Gospodom duhovnikom priporočam vsakovrstne sveče, kadilo in olje za cerkev.

Slavnemu občinstvu zagotavljam točno in so lidno postrežbo z vedno svežim blagom po najvišjih cenah. Nadalje premog na cele vozove debel po 2-10, droben po 140 K 100 kg na dom postavljen v Celj, drugam po dogovoru.

Pismena naročila se z obratno pošto izvrše.

Izdajatelj: Dr. Ivanacij Žitnik.

P. n.

Usojam si naznaniti, da sem poveril

zastopstvo

za Ljubljano in okolico tvrdki

Kmet & Slivar v Ljubljani.

Z odličnim spoštovanjem

Vinko Majdič, valjčni mlin v Kranju.

Pisarna se nahaja na Marije Teresije cesti štev. 8, zaloge pa v prostorih I. ljubljanskega skladiča Krisper & Tomažič, Dunajska cesta, poleg Tönniesove tovarne.

Gospoda Kmet & Slivar ostana tudi zastopnika mlina tvrdke Peter Majdič v Jaršah. 235 3-1

Več lepih, za vile, zasebne kakor tudi delavske hiše primernih

stavbenskih parcel

je pod ugodnimi plačilnimi pogoji na prodaj. Zelo primerne so tudi za napravo kake gostilne ali trgovine. — Več se izve pri imenitiju **JOSIPU PERDANU V LJUBLJANI.** 278

Pridno, poštano dekle išče službe kot

KUHARICA

najraje pri kakem gospodu duhovniku ali manjši krščanski rodbini. 267 Naslov pove upravnosti tega lista.

DENAR!

Najbolj varno naložen denar je na posestvu! 266

Dne 27. januarja 1911 se bode vršila ob 10. uri dopoldne v sobi št. 16 c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani predaja

enonadstropne hiše

z vrhom in lepo veliko verando s krasnim razgledom, Ulica na grad št. 5. V hiši se nahaja mala prodajalna in že več let obstoječa vinska trgovina. Kdo bi imel veselje do hiše in kupčije, naj se sigurno udeleži prodaje.

lastnik prve največje slovenske svečarne

v Gorici

ulica sv. Antona štev. 7.

Priporoča prečastiti duhovščini, slav. cerkvenim oskrbnikom in p. n. slavnemu občinstvu 3315

čebelno-voščene sveče, zvitke, kadilo, med itd. itd.

— Kakovost izdelkov in nizke cene izključujejo vsako konkurenco

St. 111/V. u.

Razglas.

Podpisani mestni magistrat mladeničem rojenim leta 1888, 1889, 1890 in 1892, ki stopijo letos v naborna, odnosno črnovojna leta, naznanja:

1. da se bo dne

1. februarija ob 9. uri dopoldne vršilo žrebanje

v smislu §. 32 vojnih predpisov I. del v mestnem vojaškem uradu, Mestni dom, I. nadstropje. To žrebanje, h kateremu ima vsakdo pristop, velja za one mladeniče, ki izpolnijo letos 21. leto (rojstveno leto 1890) in torej letos pridejo prvič k naboru.

2. da so od 23. januarja do 1. februarja imeniki onih mladeničev, kateri pridejo letos k naboru, v omenjenem uradu in v uradnih urah vsakteremu na ogled. Kdo opazi kak pogrešek, napačen vpis, ali ima pomislek proti zaprošenim ugodnostim ali proti prošnjam za nabor v bivališču, naj to pismeno ali ustno naznani tukajšnjemu uradu;

3. da so od 23. januarja do 1. februarja v omenjenem uradu imeniki domačih in tujih, leta 1892 rojenih, letos v črno vojno stopivših mladeničev na ogled. Pogreški naj se pismeno ali ustno naznanno tukajšnjemu uradu.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 9. januarja 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.

199

Razpis službe primarija

v cesarice Elizabete javni bolnici v Novem mestu.

V cesarice Elizabete javni ženski bolnici v Novem mestu je oddati mesto primarija z letno plačjo 3200 K, aktivitetno doklado 966 K in s pravico do šestih petletnic po 200 K.

Primarij mora biti doktor vsega zdravilstva in upravičen izvrševati zdravniško praks v deželah, zastopanih v državnem zboru, dokazati mora, da je avstrijski državljan, da ima fizično sposobnost za to službo in da je več ob teh deželinih jezikov v govoru in pisavi, dalje, da je služboval najmanj tri leta na kaki kliniki ali drugih velikih bolnicah in si pridobil posebno izobrazbo v kirurgiji in ginekologiji.

Imenovanje primarija se izvrši definitivno, postane pa šele pravomočno, ako je imenovanje potrdil deželni odbor kranjski in mu je pritrdila tudi c. kr. deželna vlada v Ljubljani.

Prosilci za to službo vloži naj svoje s potrebnimi dokazili opremljene prošnje

do 2. svečana 1911

277

pri podpisanim zastopom.

Zastopstvo zdravstvenega okrožja Novo mesto

dne 24. januarja 1911.

Prvi slovenski fotografiski atelijé
D. REUŠEK
v Ljubljani
Koloduorska ulica 32 a
Ustanovljen leta 1890.

Za slabokrvne in prebolele!!!

Pihte pravi pristni Marsala, stekl. 7/10 K 1:50
Priporoča se tudi Malaga, stekl. 7/10 K 2:50
Najfinje vino Wermouth prodaja na debelo po nizki ceni 3930 12-1

FRAN GASCIO, Ljubljana, Lingarjeva ul. 1 (za šotijo.)

Mlado intelig. gospodična išče primerne službe kot 265

prodajalka-začetnica

zmožna slov. in nem. jezika v besedi in pisavi.
Naslov na «Prodajalka» upravn. »Slovenca«.

Zlatnina

srebrnina, dragulji v raznovrstnih okusnih vzorcih in po priznanih nizkih cenah. — Za

ženime in neveste

velika izbera ur, prstanov, ubanov, vevic, obeskov, zapetnic, raznega namiznega orodja, cvetličnih vaz i. dr.

I. WECHHET

zlatar nasproti glavne pošte
Ljubljana, Selenburgova ul.

Lastna delavnica. — Nakup in zamena stare zlatnine in dragega kamenja.

Lep lokal

za trgovino se odda s 1. svečanom zraven trgovine Janko Cešnika, Lingarjeva ulica.

Natančneje se pozive istotam.

Vsak dan sveže puštne krofe

priporoča

Jakob Zalaznik
pekarija in slaščičarna

Ljubljana, Stari trg št. 21.

Podružnice:

Holodvorska ulica št. 6

Mestni trg št. 6.

Odgovorni urednik: Ivan Štef.

Tisk: »Katoliška Tiskarnica«.